

We Lwowie, dnia 10. października 1904.

Aleg. 157

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o wniosku posła Mieczysława Urbańskiego, w przedmiocie utworzenia funduszu, celem udzielania bezprocentowych pożyczek powiatom i gminom na zakładanie warsztatów dachówek cementowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z 6. b. m., odesłany został do komisji budżetowej wniosek posła Urbańskiego, żądający utworzenia funduszu celem udzielania bezprocentowych pożyczek powiatom i gminom na zakładanie warsztatów dachówek cementowych.

Komisja budżetowa przede wszystkim podnieść musi: że — pomimo wadliwego i coraz gęstszego zabudowywania się naszych miasteczek i wsi na tej samej przestrzeni, niewykonywanie ustaw i przepisów ogniowo-budowniczych, nieostrożnego obchodzenia się z ogniem wzrastającego w miarę rozpowszechniania się ubezpieczeń i braku odpowiedniego pogotowia pożarnego, — liczne, zwłaszcza w ostatnich latach, pożary nie przybierałyby tak ogromnych rozmiarów, niszczących prawie całe wsie i miasteczka, wyrządzając biednemu krajowi milionowe straty, gdyby w kraju naszym rozpowszechnione było więcej, jak dotychczas, krycie domów ogniotrwałym materiałem.

Nie ulega bowiem wątpliwości, — co niejednokrotnie stwierdzonem zostało, — że domy drewniane nawet, ale ogniotrwałe kryte, otoczone płonącymi budynkami, ocalają i stawiają tamę dalszemu szerzeniu się ognia.

Ludność to widzi, i chociaż bardzo wielu nie jest w możności stawiać domów z ogniotrwałego materiału, kryć je zaczyna ogniotrwałe. Postęp jednak w tym względzie jest jeszcze bardzo powolny, a przyczyną tego jest za droga jeszcze blacha cynkowa, odległość od rzadkich fabryk dachówek glinianych i koszt dalekiego transportu.

W ostatnich zatem czasach zaczęto zakładać warsztaty dachówek cementowych, które wyrabiane starannie i z dobrego materiału, okazały się praktycznymi.

Taniść i łatwość założenia warsztatu wszędzie, gdzie jest dobry piasek, czyni rozsianie ich gęste po powiatach bardzo pożądanem. Z tego powodu też Rada nadzorcza Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na wniosek Dyrekcji powołała prawdopodobnie uchwałę na najbliższem posiedzeniu, dotyczącą udzielania nisko oprocentowanych pożyczek na zakładanie takich warsztatów, zaś Reprezentacye powiatowe jak n. p. brzozowska, udzieliła bezprocentową na ten cel pożyczkę.

Komisya budżetowa zatem mniema, że jest rzeczą wskazaną, po sprawdzeniu przez Wydział krajowy praktyczności dachówek cementowych, utworzenie funduszu celem udzielania bezprocentowych pożyczek powiatom i gminom, na zakładanie warsztatów dachówek cementowych. Fundusz ten nie powstałby od razu w całej wysokości, lecz przez szereg lat wzrastałby co roku o pewną oznaczoną kwotę, tak, jak inne fundusze pożyczkowe bezprocentowe, uchwalone już przez Wysoki Sejm na inne cele.

Ofiara kraju przez zrzeczenie się procentów od dwóch lub trzechkroć sto tysięcy koron będzie niewielką, a przyczyni się do rozwoju tych warsztatów i krycia domów ogniotrwale, a w ten sposób do ograniczenia masowych do ogromnych rozmiarów dochodzących pożarów.

Na podstawie powyższego sprawozdania, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Wydział krajowy, aby po stwierdzeniu praktyczności dachówek cementowych, przedłożył projekt utworzenia funduszu pożyczkowego celem udzielania bezprocentowych pożyczek powiatom i gminom na zakładanie warsztatów dachówek cementowych.

Zast. Przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Mieczysław Urbański.